

A' ROMAI TSASZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szeredán 9. Január. 1788.

Hadi - Környüállások.

Ez a' jelenvaló időnek azon meggyujtott Lárma-
fája, mellynek égésére ma nem tsak egész Eu-
ropa, hanem a' Világnak más határáiban lakók is
vigyázó szemekkel tekintgetnek. Ne-hunnyukbé hát
mi-is szemeinket. Dec. 10-dikére vala rendelve,
hogy az egész Török Birodalombéli hadi-erő talpon
légyen; mert azon híres Vitéz Kaputány Bassának
értelme szerént, ki az egész Birodalomnak nagyobb
és próbáltabb vitéze, a' jóvasálaték, hogy ha illy
leg-batalmosabb 2 Udvar-ellen gondolatlanul hadat

izentenek, az edgyik-ellen nyilvánágoſon, a' másik ellen pedig annyiban, a' mennyiben ennek tudva lévő ſzövettségese, jőbb leſzſz a' kėszületekkel nem várakozni, hanem leg-ottan minden rėfzen a' leg-keményebb éſzközökhez nyulni; a' honnan, — A' múlt hónapnak 15-dik napja vala azon keſerves nap, melyben, a' közönséges hírek-ſzerént, még az Annyok mánhében lévő ártatlanaknak ſem kedveznek vala a' Belgrádi Törököknek az ott lakó Kereſztények ellen ſel-lobbant dühöſségek. Itt az éhség, a' Vár körül vialó éjjeli nappali munka, a' hatalmas ellenségnak ellőre képzelt oſtroma, olly nyomorúságot okozott, hogy egéſz Belgrádban csak az afzfzonyoknak és élhezett gyermekeknek ſírását lehet hallani. Eſzakaának idején a' Vár-sántzain körül tüzet rak a' nép és ezer felelmek között vigyáz, ne-hogy az ellenségtől véletlen el-borítsák. A' Duna és Száva vüzein ſzuntelen Török hajók állanak, és a' moſtani hőömáljos ködös időkben még nappal-is leſkelődő Seregék és hajók ſzoktanak ſzéllyel járni; azonban a' mi határ ſzéleink oly erőſeknek lenni mondotnak, hogy ezeknek a' mi határainkban lehető ellenségeskedéſektől igen keveſſet lehet tartani. Edgynéhány napoktól fogva az a' hír terjedett-el Bétsben, hogy edgy-néhány Régimentek Fő-vezér *Divinsnek* vezérſége alatt kereſztül menvén a' Száván Boſzniába, munkához kezdetemek vólna, és *Berbirhez* intéznék tzeljokat. Már a' ſzabad-fergek-is fok felé gyűjtetnek, és ugy tudofittatunk, hogy Sirmiában edgy illyetén Sereg csak nem mind Török jőbbágyokból állittatott vólna-fel. A' Morvából és Austriából minden orán indulando Seregekkel, a' mondatik, hogy Hertzeg *Hohenlohe*, G. *Kaunitz* *Ventzel*, G. *Filip*, *Kinſzki* és *Strájoldi* Fő-vezérek-is parantsolatot vettenek légyen a' Tá-

borhoz való le-menetelre. Hertzeg *Liktenstáin* Károly, *Kollorédó* Joseph, *Kinfszki* Josef, *Borné* és Hertzeg *Koburg* mondatnak a' közönséges levelek fzerént a' Magyar-oroszági Tábornál titkos Tanátsofi hivatalt viselendőknek lenni, és így az utolsó Fő-Vezér a' Muszka-fergekkel öszve foglalandó F. Ts. és Királyi Sergeknek igazgatását Generál *Sauer* Urnak fogja által adni. — A' Budai Levelek-fzerént a' Magyar-oroszági Tábori-tereh-vonására 6000 jármos ökrök és edgy-néhány ezer lovak vásároltatnak. — A' Horváth-oroszági tudostítáfok a' Nedves és ködös időkről panaszolkodnak, melyről mi-is panaszolkodhatnánk Bétsben. Az utak mind el-romlottanak, mely a' hadi-költözkedésnek igen késő terhet okoz, és a' Nép-egészségének nagy próbát kelletik ki-állani. — A' Görög, Örmény és 'Sidó Pénz-váltoktól Török-oroszágban edgy 300 ezer piásterből álló summátskát kivin a' Tsászar; kétség-kivül még nagyobb kívánságok-is fogják ezt követni. — A' Török-hajos-ferreg a' Fekete-tengerről már téli-szállásra szállott, melyre nézve a' Muszka-tengeri erő is a' Krimiai rév-partok közé vette magát. Konstantzinápolyban nem igen tettzik, hogy ezen hajos-ferreg csak ilyen győzedelemmel tért légyen vissza, a' honnan a' Vice Tengeri Vezér, ki ennek-előtte nagy érdemű Vitéznek tartatik vala leg ottan a' gonosztévők fogságára viteték. — Azt írják a' közönséges Levelek, hogy edgy valaki — — a' Pruszszus Udvarnál sem érte légyen-el azon tzelját, melyfzerént II-dik *Josephet* a' II-dik *Katharina* segittéséről elvonni kívánnya vala; sőt már némellyek vetegetnek ahoz-is, hogy mi lett légyen az a' haszon, mely a' Pruszszust arra vette, hogy inkább ellene légyen a' Töröknek mint mellette. A' Politikusok' értelme fzerént,

rént, midőn már illy meg-lehettősfe lett az, hogy *Josefnek és Katharinának* a' Török-háborura nézve mind Pruszszia, mind Anglia Barátt yok, Frantzia-oroszágnak Spanyol-orzszággal már csak ezen edgy fogások lehet hátra, ha a' Spanyolok a' Muszkát a' Közép-tengeren támödnák-meg, vagy — — —

— de itt-is már az előrevaló vigyázás ki-nyilt szemekkel szorgalmatoskodott, a' honnan azt írja edgy tudósító, hogyha a' Török a' két Keresztény Ts. Udvaroknak ki-eligittésében, és a' békeféség helyre állitrásában hamar nem munkálodik, sok Lofark Záfzlokból rövid idő alatt szitát fognak szöni. — Muszka Fő Vezér *Tököli* a' Kaukasus hegyei között megint ujj gyüzedelmi koszorút nyert. A' *Sájkmanzur* Tatar Táborából újra 7 ezeret levágván, a' többit el-szélesztette, és magának az egész környéken rettenetes nevet szerzett. — A' Muszka Udvar nem csak minden költségeit meg-szorította és edgy hofszas hadakozásra fordította, hanem még idegen országokban-is nagy summákat költsenezendő. Ezen Udvarnak olly nagyok minden hadi-készületei, mellyek semmi hamar eshető békeséggel nem biztathatnak. — Az Ausztriai, Stiriai Tsch-orzszági és Bavariai ujjonon a' Táborhoz rendelt Sergek, némely levelek-szerént 40-ezerre mennek, és Fő-igazgató vezér *G. Laudon*-is Bétsbe meg-érkeznek lenni mondatik. — Azt olvassuk a' közönséges Levelekből, hogy Hertzeg A * * *Ádám* edgy a' Magyar orzszági Táborban Gránátéros Májor *O. tsé*nek nem régiben edgy Fázánt küldvén ajándékban, az ebben találtatott 500 arany mellett edgy tzedulátskán e' vala írva; imhól vagynak 500 aranyak, mellye-

mellyekért minélhamarább edgy Bassának Lofark Zászlóját várom Öttsém Uramtól ajándékba. — Melly igen hővséges Olajat töltött légyen a' *Kinburni Vár-
őrző Katonaság*' vitézségének tűzére, a' minden Musz-
kák' Tsászárnéjának azon levele, mellyet a' maga
kommandérozó Generáljának *Suvorov Sándornak* ira
a' Törökökön Oktob. 12-kén vett győzedelemre néz-
ve, szinte képzelhetetlen. Ez így vagyon szórúl
szóra: „*Vászilovitz Sándor!* Mi, a' *Keresztyén*
Névnék ellenségein Oktob. I. napján ujjontan vett
győzedemért a' mi jeienlétünkben a' tartozó hálada-
tofságot ágyuknak menydörgései között az Egeknek
meg-fizettük. A' Templomban közönségesen el-ol-
vastattak azon buzgó és bátor tselekedetek, a' fá-
radhatatlan törekedésnek azon tselekedetei, a' Vitéz-
ségnek azon remek tselekedetei, mellyek a' mondott
napon *Kinburnnak* oltalmazásában véghöz vitettek
Kegyelmed' és a' mi seregeinknek felső, közép és al-
fő Rendjei által, kik a' *Kegyelmed* Vezérlése alatt
hartzoltanak. A' *Tauriai* Marsallnak, Hertzeg *Po-
temkinnek* első és mostani levelei erősítik ezen ditsé-
reteknek valóságát. Mi magunk is pennához nyú-
lunk, hogy *kegyelmedet*, és mind azon felső, kö-
zép és alfő Rendűeket, kik ezen győzedelemben ré-
szefek voltak, a' mi méltó örömünkről és egyenes
háladatofságunkról bizonyofsa tégyük. Mi magunk
érezzük a' *Kegyelmed'* sebeit, és kérjük az Istent,
hogy ezeket minél hamarább gyógyítsa-meg, mel-
lyeket *Kegyelmed* az igaz *Hitnek* oltalmazásáért és
az Országnek boldogságaért kapott, és hogy az Isten
a' mi sebeseinket olyan állapotba helyheztesse,
hogy ismét ujj *Vitézi* dőlgoakat tselekedhesenek.
Maradunk különös felséges jó akarattal 's a' t. II-dik
Katharina.

Elegyes Tudositás

A' R. Pápa a' múlt hónapnak 17-dikén Papi titkos Tanácsot tartatván, mind a' Hívek mind a' Hitetlenek földén tett Kárdinálifokat és Püspököket ki-birdetteté. Ezen alkalmatossággal Kárdinál *Herzán* Ur-is közlé a' T. Gyűléssel azokat az Érseket és Püspököket, kiket a' F. R. Császár magatenni méltóztatott, u. m. a' Bátsi és Kalotnai Érseket; a' N. Váradi, Zagrábiai Vátzi, Elztergomi, Nyitrai s t. Püspököket. Ugyan ezen hónapnak 13-dikán érkezék meg Romába a' Marokkai Császárnak Követje, ki Nápolyba rendeltetett, és a' maga Császártól drága ajándékokat viszen a' Királynak. — Decembernek 22-dikén edgy Világi Pap 20-ezer forintokat ada-által Bánko-tzedulákban a' Monárkának Bétsben, ezt mondván: hogy ezek edgy hadi Cafsából el-lopottatott pénzek, és a' gyonás közben adattattanak légyen néki által. A' Monárkha parantsolatot adá a' Hadi-Kantzelláriának, hogy tanulná-ki-mellyik Cafsában volna ezen héjjanofság. — A' Löveni Seminárium ezen folyó hónapnak 15-dikén helyre fog-állittatni és el-fog kezdődni; hogy pedig minden történhető Zenebonának gáttya lehessen, edgy Svadron Lovas katona rendeltetett ezen helyre. — Edgy Amsterdami Levélben ezt írják Dec. 5-dikén: ma 9 Pátrioták fel-akasztatának 30 pedig meg-vezszőztetének. Edgy Höven nevű Lejdai Professzor pedig ezen sohajtása után: Szegény Hollándia! maga 3 halgatoí előtt a' Tengerbe ugrék. — A' Bétsi kereskedők-által azon hírek kezdettenek szerte széllyel szárnyalni, hogy bizonyos Török Tengeri tolvaj hajok a' Triesti Kikötő-helyre utván, nagy károkat okoztanak légyen; de erről még bizonyosabb tudó-

tudósítást várunk. — A' Tsernovitzban lévő Bukovinai Törvényes szék rendelést vett, melyszerént az Országba bejebb költözzék.

Hát tsak a' *Márs* sziveket rettentő készüléteinek olvasásával kelletik-e mindég a' mi Erdemes Olvasóinknak füleket és várakozásokat betölteni? korántsem. El-múlt ezen hónapnak 6, 7's 8-dik napja is, mellyre azt ígértük vala, hogy a' mi Kóronánk örökös Fő-Hertzegének és ennek Hites Társának a' *Würtembergi Erzsébet* Hertzeg Asszonyának ezen napokra határozott házasság-béli szövetségéről bizonyos tudósítással fognánk az olvasó füleknek udvarolni.

A' múlt Vasárnap, u. m. ezen hónapnak 6-dika vala azon szerentsés nap, melyben ezen, az ártatlan szeretettel és hívsséggel már rég öszve-köttetett Fejedelmi *Par* a' hitnek tsak az edgy halál által elszakasztható arany lántzával-is estvéli 7-ora tályban, a' F. Ts. és K. Udvari Templom Oltára előtt, a' R. Katholika vallásnak Törvényei és Tzeremoniái szerént öszve-köttetének. Ezen már előre tudva lévő napra, nem tsak Bétsből, hanem még metzse helyekről-is öszve-gyült népnek tojongó fokosságát; a' 2 égő fákkal repülő hintoknak öszve-tojulásokat 's t. én le-nem irhatom, 's magában sem képzelheti az, a' ki Bétsben ilyen alkalmatosságokkal valahá jelen nem vólt. Az el-szunnyadhatatlan ezer szemű Politzaj katonáknak 5 Commissáriusok alatt, az ide rendelt Lovas és gyalog hadi-népnek elég szorgalmatosságot szolgáltatata ezen alkalmatosság a' vigyázatra. Többnyire a' Kávéházok, 's más közönséges helyek egész éjszaka *illuminálva* musika szóval zengenek vala; azonban a' F. Udva-

ri Gálát és Pompát tsudálni gyült fokoságnak nézése annyiban fel-süle, a' mennyiben ezen Czere-
monia minden szükségtelen külső pompa nélkül me-
ne végbe, és a' belső Czeremoniákat csak a' főbb
Méltóságok láthatták. Másnapra kelve, u. m. Hét-
főn minden tántzaló és játéknéző helyek a' leg-
alább való forfú emberek előtt is ingyen nyitva va-
lának. Az ugy nevezett Redout, F. Ts. és K.
Tántzaló Palota 5500 személyeknek önként ajtot
nyitva, hól többnyire Bétsnek színe minden áltorta
nélkül, edgy forma hajkészülettel, kalap-nélkül je-
len-lévén, képzelje ki-ki magában azon aranyból,
gyémántból és rubintból öszve-gyült drágaságokat,
mellyek itt jelen valának. Mit nem tselekeszik a'
szegények és árvák édes Attya II. JOSEF! Ő nem
rekeszti-ki a' szükölködőket-is, mint maga tulajdon
Felebaráttyait ezen örömből, sőt a' kellete felett va-
ló pompákat ezeknek hasznokra fordította. Az ár-
vák Oskolájának 50 aranyot adott és parantsólt,
hogy ezeknek tellyes mulattság, musika és tántz
engedtesék; nem külömben a' Némák és Süketek
oskolája egész éjzaka tántzolt és mulatott. 6000
Bétsi szegénynek 6000 aranyokat adata által; sőt
az ide való Magistrátus edgy Tisztelterő bóltozatott
engedtetni instálván a' Monárkhától, hogy ott a' régi
szokás-szerént bort szökteszenek. Ezt meg-tudokoz-
ván JOSEF mennyiben kerülne, azon summát-is a'
szegények számára rendelé.

(A' többi következik.)